
KARABAĞ SORUNU: 'BARİŞ GÖRÜŞMELERİ' BARİŞ GETİRECEK Mİ?

19.04.2019

Anadolu Ajansı (19 Nisan 2019)

Araz Aslanlı

Ermenistan'da 2018 yılında yaşanan iktidar değişikliği Güney Kafkasya'nın en önemli sorunlarından biri olan Azerbaycan topraklarının Ermenistan tarafından işgali sorununun (kısa ve yaygın ismiyle Karabağ sorununun) çözümü açısından umutların yeşermesine de neden oldu. Her ne kadar Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan'ın Karabağ sorununa ilişkin birbiriyle çelişen açıklamaları bu umutları baltalasa da Azerbaycan ve Ermenistanyetkilileri arasında görüşmelerin yoğunlaşmaya başlaması medyadaki olumlu havanın sürmesine neden oldu.

Karabağ sorununun çözümü açısından daha çok anlam yüklenen ve şimdilik sonuncu olan görüşme 29 mart 2019 tarihinde Viyana'da yapıldı. Bu görüşmenin öncesinde Ermenistan Başbakanı Paşinyan görüşmelerdeki mevcut formatın değiştirilmesi ve "Dağlık Karabağ Ermenilerinin" görüşmelerde eşit statüyle temsil edilmeleri gerektiğini iddia etti.

Ermenistan'daki değişimin ardından Azerbaycan Devlet Başkanı İlham Aliyev ve Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyan ilk kez 14 Haziran 2018'de Moskova'da dünya futbol şampiyonasının açılış töreni sırasında çok kısa temasta bulundular. Ardından Azerbaycan ve Ermenistan liderleri arasında, Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT) Zirvesi için gittikleri Tacikistan'ın başkenti Duşanbe'de 27 ve 28 Eylül 2018 tarihlerinde kısa görüşmelerin gerçekleştirildiği açıklandı. Özellikle, bu görüşmelerin yapıldığı günlerde ateşkes ihlallerinin azaldığı ve 28 Eylül gününün iki ülke arasındaki cephe hattında "son yılların en sakin günü" olarak kayda geçtiği ifade edildi. Görüşmelerin ardından Paşinyan Azerbaycan ile barış görüşmelerinin devamlılığını sağlamak için iki ülke arasında "etkili iletişim kanallarının" oluşturulması konusunda İlham Aliyev ile uzlaştıkları iddiasında bulundu.

İki lider arasındaki üçüncü görüşme 22 Ocak 2019 tarihinde Davos Zirvesi sırasında gerçekleştirildi. Diğerlerinden farklı olarak uzun (bir buçuk saat) süren bu görüşmede Karabağ sorununa ilişkin barış görüşmelerinin ayrıntılarının ve gelecek planların konuşulduğu açıklandı.

Görüşmelerin formatına ilişkin tartışmalar

Karabağ sorununun çözümü açısından daha çok anlam yüklenen ve şimdilik sonuncu olan görüşme 29 mart 2019 tarihinde Viyana'da yapıldı. Bu görüşmenin öncesinde Ermenistan Başbakanı Paşinyan görüşmelerdeki mevcut formatın değiştirilmesi ve "Dağlık Karabağ Ermenilerinin" görüşmelerde eşit statüyle temsil edilmeleri gerektiğini iddia etti. Azerbaycan buna

tepki göstererek görüşmelerin mevcut taraflar (Azerbaycan ve Ermenistan) arasında sürmesi gerektiğini savundu. Bunun üzerine AGİT Minsk Grubunun eşbaşkanları ortak bildiri yayınlayarak görüşmelerdeki mevcut formatın korunacağını ve formatın sadece iki tarafın rızasıyla değiştirilebileceğini vurguladı.

Viyana'da liderler başbaşa iki saat görüştüktan sonra görüşmeye iki ülkenin Dışışleri Bakanları ve AGİT Minsk Grubunun eşbaşkanları da katıldı. Toplam üç saat süren görüşmenin ardından yapılan açıklamalar genellikle olumluydu. Azerbaycan Devlet Başkanı İlham Aliyev aynı gün yaptığı açıklamada sürece olumlu yaklaştıklarını, fakat barış görüşmelerinin uluslararası hukukun ilkelerine uygun olması ve uluslararası örgütlerin Karabağ sorununa ilişkin kararlarını gerçekleştirmeye hizmet etmesi gerektiğini vurguladı.

Paşinyan da sorunun köklerinin derin ve niteliğinin çok karmaşık olduğunu, yine de süreci olumlu değerlendirdiklerini ve umutla baktıklarını ifade etti. BM Genel Sekreteri Antonio Guterres ve Minsk Grubu eşbaşkanları da görüşmeye ilişkin olumlu ifadeler kullandılar, ayrıca ateşkesin korunması ve barış sürecinde ısrar edilmesi gerektiğini vurguladılar.

İki lider arasında varılmış uzlaşma doğrultusunda 15 Nisan 2019 tarihindeyse Rusya Federasyonu Dışışleri Bakanı Sergey Lavrov'un arabuluculuğuyla Azerbaycan Dışışleri Bakanı Elmar Memmedyarov ile Ermenistan Dışışleri Bakanı Zohrab Mnatsaganyan arasında görüşme gerçekleştirildi. Önce üçlü olarak yapılan görüşmeye daha sonra Minsk Grubu eşbaşkanları da katıldı. Görüşme sonrasında yapılan açıklamalarda görüşmenin olumlu havada geçtiği, "ilerleme kaydedilmesine engel olan sorunların ayrıntılı olarak tartışıldığı ifade edildi. Cephe hattına yakın bölgelerde tarımsal faaliyete müsaade edilmesi, rehin tutulanların aileleri ile iletişimine (ve belki ziyaretlerine de) olanak sağlanması, insani diyalogun güçlendirilmesi ve benzer konularda uzlaşmaya varıldığı açıklandı.

[Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi (UNEC) Türk Dünyası İktisat Fakültesinde öğretim görevlisi olan Araz Aslanlı, Kafkasya Uluslararası İlişkiler ve Stratejik Araştırmalar Merkezinin (QAFSAM) başkanıdır]

[Haberin devamı için](#)

Kaynak/Source: